Workshop transitie naar de cloud

SaMBO-ICT & KZA

21 November 2013
Utrecht

Agenda

Introductie

Aanleiding

Cloud in het onderwijs

Veranderingen voor de organisatie

Interactieve workshop

Afsluiting

Aanleiding

Aanleiding

- Het programma MBOcloud is gestart om binnen de MBO sector samen te werken op het terrein van cloud.

- SaMBO-ICT werkt hierbij samen met gerelateerde initiatieven van onder andere Surfnet/Kennisnet, met als voorwaarden:
  - De primaire onderwijsprocessen moeten adequaat worden ondersteund.
  - De gebruiker moet tevreden zijn over de geboden informatievoorzieningen.

- Vanuit het programma MBOcloud is een theoretisch kader gemaakt met de veranderingen voor de interne (ICT) organisatie als gevolg van de transitie naar de cloud.

Aanleiding

Doelen van deze workshop:

- Presentatie van de belangrijkste punten uit het theoretisch kader
- Nadenken over en bespreken van:
    1. Praktische toepassing van het theoretisch kader
    2. Mogelijkheden voor samenwerking binnen het MBO

Cloud in het onderwijs

Cloud in het onderwijs

- Er is een sterk groeiend aanbod van cloud diensten in het onderwijs.
  - Anytime, Anywhere, Any device
  - Lesmateriaal via cloud
  - Generieke SaaS oplossingen

- Ontwikkeling van cloud diensten zorgt voor verandering in;
  - Aanschaf, toepassing en het gebruik van ICT voorzieningen
  - Het aanbod van ICT voorzieningen door de 'Dienst ICT' van een instelling – totale IT landschap
  - De behoefte aan organisaties die als 'intermediair' of 'broker' optreden tussen leveranciers en afnemers.
  - Behoefte aan regie

Wat verandert door het gebruik van cloud?

- Met het gebruik van cloud is er meer noodzaak voor regie omdat de levering van diensten niet meer binnen de eigen organisatie plaats vindt.

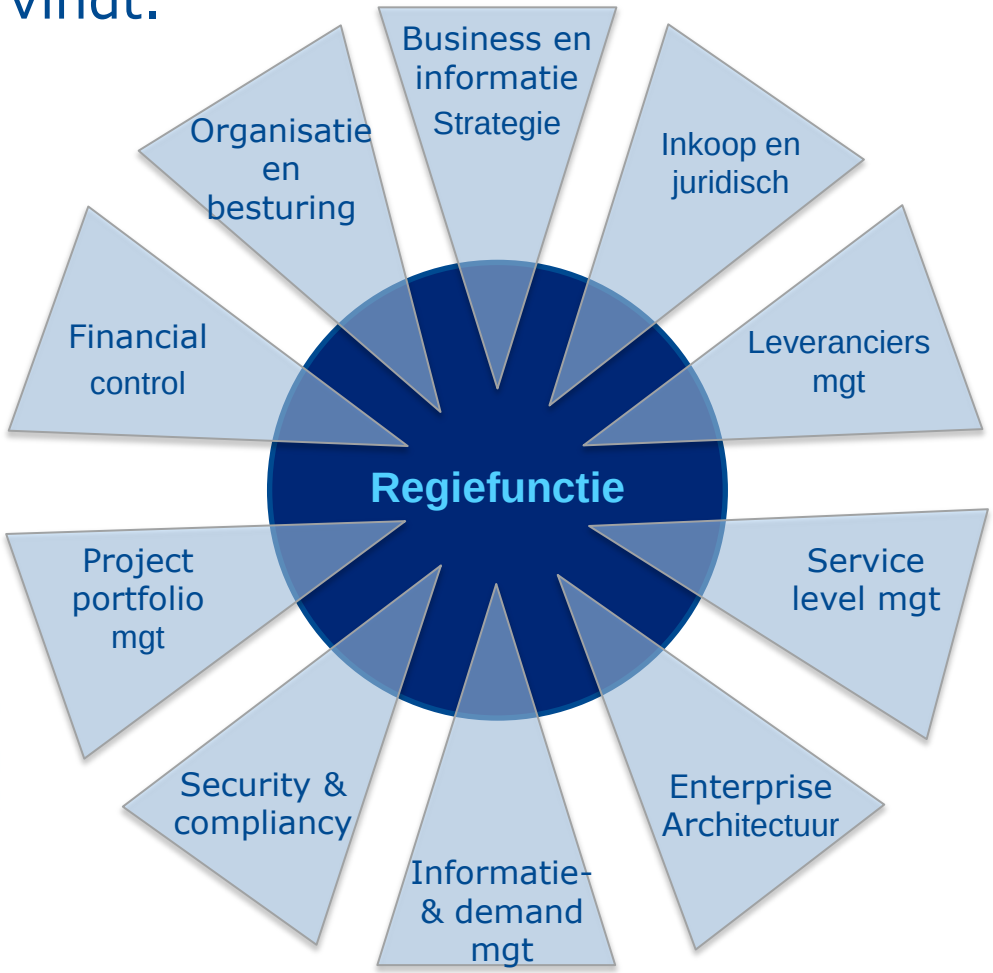

Regie functie

De regiefunctie is de linking-pin tussen bestaande domeinen en het managen van uitbestede ICT diensten

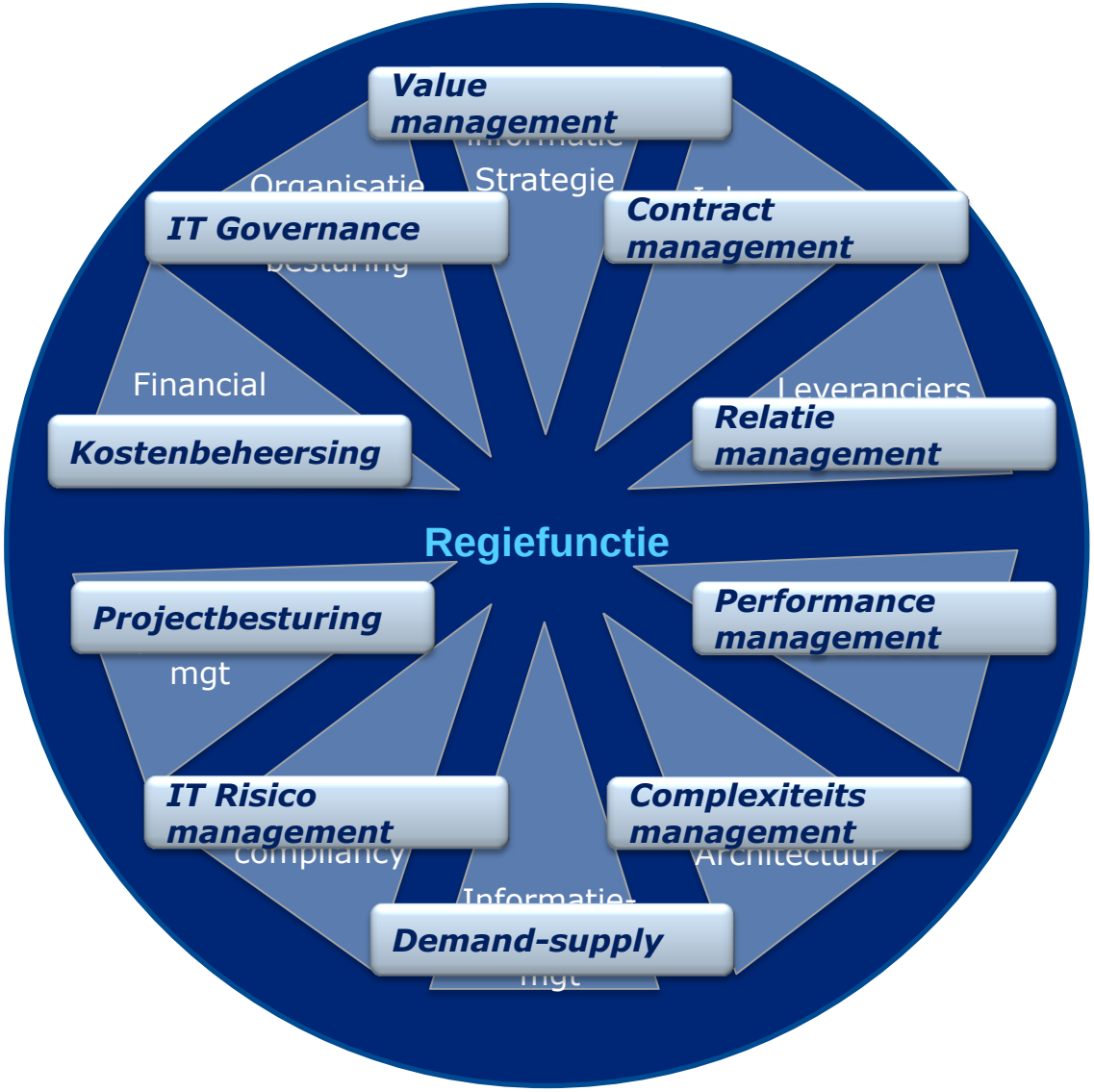

Model voor Regie op IT sourcing

	Toepassing op cloud
Value management	Borgen dat cloud diensten toegevoegde waarde blijven leveren: advisering over de aansluiting van reeds afgenomen alsook nieuwe cloud diensten op ontwikkelingen in de business. Besluitvorming over wat wel/niet in de cloud (sourcing strategie).
Demand-supply	Inrichten en beheersen van demand-supply proces en nieuwe rol van functioneel beheer bij Cloud: gebruikers informeren en adviseren over aanbod van functionaliteiten en toepassingen, voor- /nadelen, coördineren van keuzes en aanpassingen aan werkwijze.
Projectbesturing	Besturing van transitieprojecten van intern naar cloud diensten.
IT Governance	Inrichting van en sturing op taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in een regie-organisatie: voor alle in dit model genoemde aspecten en alle partijen (afnemer, leverancier en broker/intermediair).
Complexiteits management	Multi-cloud omgeving, cloud integratie, data uitwisseling, architectuur & ICT diensten portfolio mgt, integratie met legacy.
IT Risico management	Security management, privacy, business continuity management, audits, compliance. Advisering over risico's, beveiligingsstandaarden en mogelijkheden voor assurance.
Kostenbeheersing	Business case voor cloud (volledigheid), inkoopbeleid, managen van budget en kosten, controle op facturen versus cloud gebruik (pay for use). Monitoren van werkelijk gebruik van clouddiensten.
Relatie management	Managen van kwaliteit van relatie en samenwerking met leverancier. - n.v.t. voor cloud, tenzij de gebruikersorganisatie participeert in een actieve gebruikerspool voor innovatie en doorontwikkeling van de clouddienst.
Contract management	Selectie en inkoop o.b.v. contractuele eisen, alignment tussen doelen en contractafspraken, monitoring op naleving contracten (in- en extern).
Performance management	Selectie o.b.v. standaard geboden service niveau's en mogelijkheid tot afspraken over monitoring en controle op performance (o.a. beschikbaarheid).

©KZA 2013, verspreiding is niet toegestaan zonder toestemming van KZA.

Veranderingen voor de organisatie

9-vlaksmodel van Maes

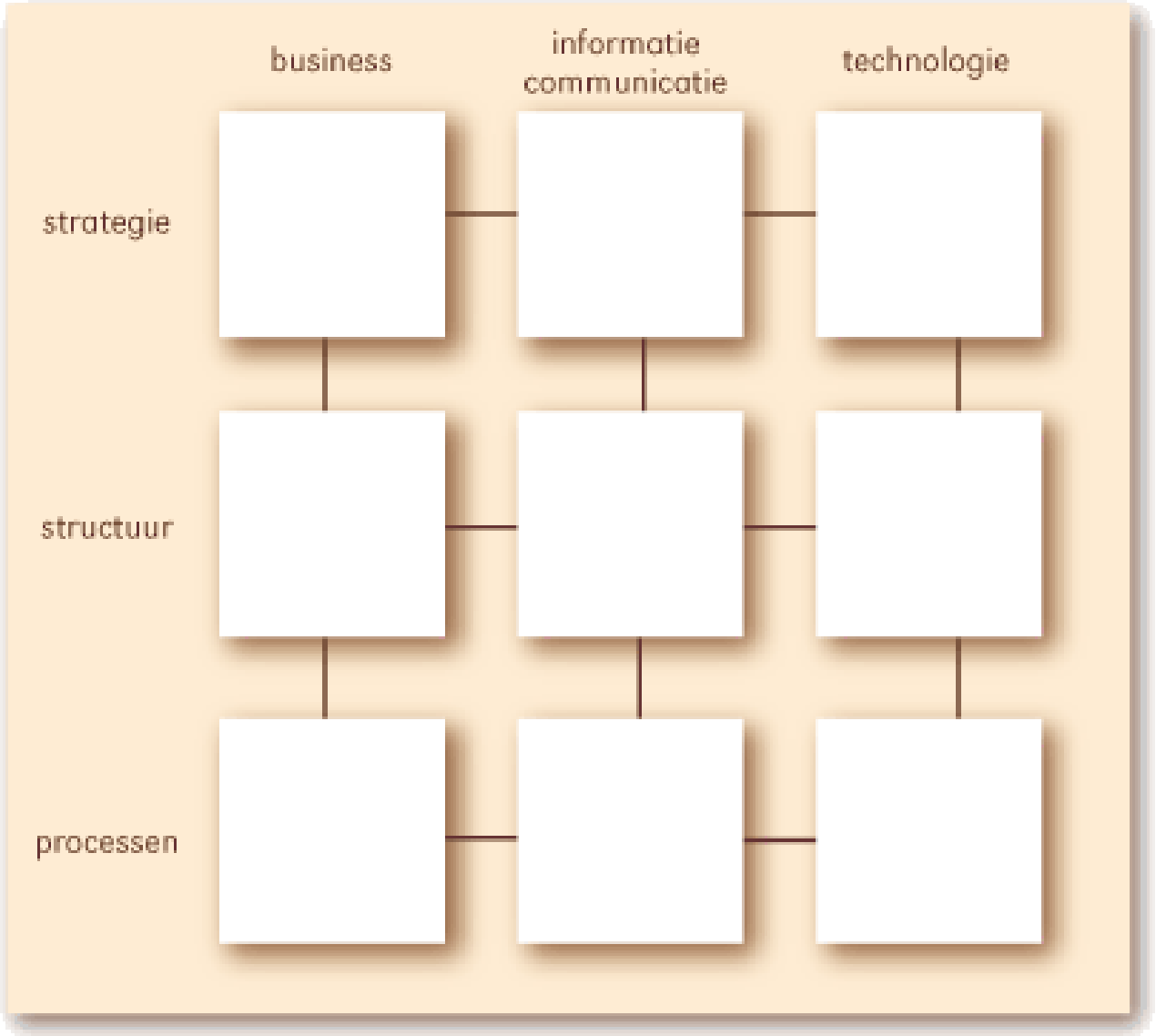

Keten van vraag-aanbod management

- Gebaseerd op het 9 vlaksmodel in combinatie met de keten van vraag-aanbod management;

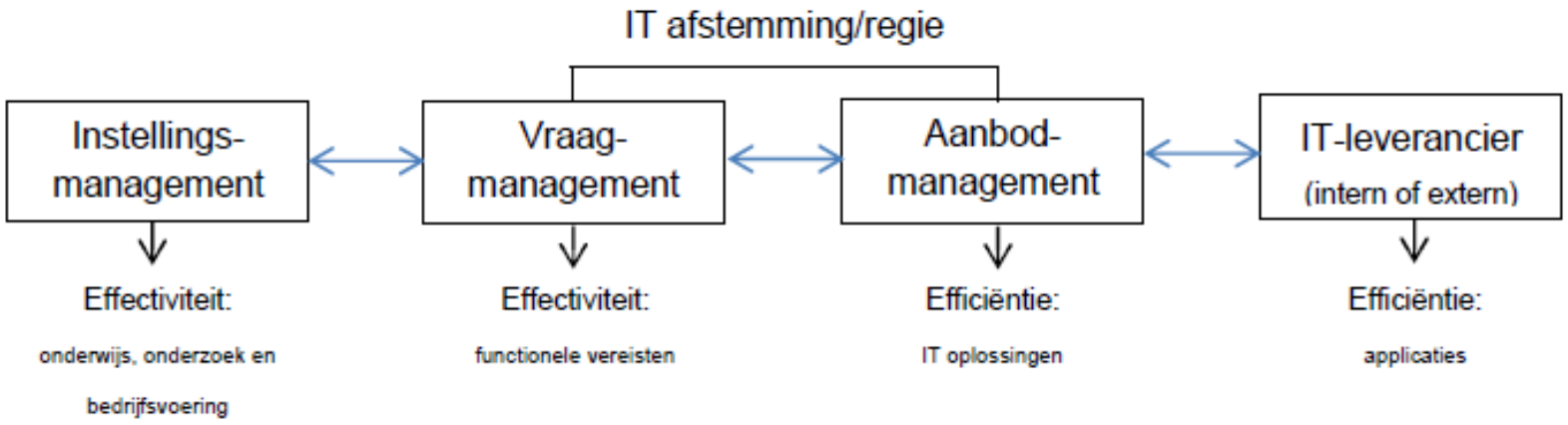

12-vlaks raamwerk SURF

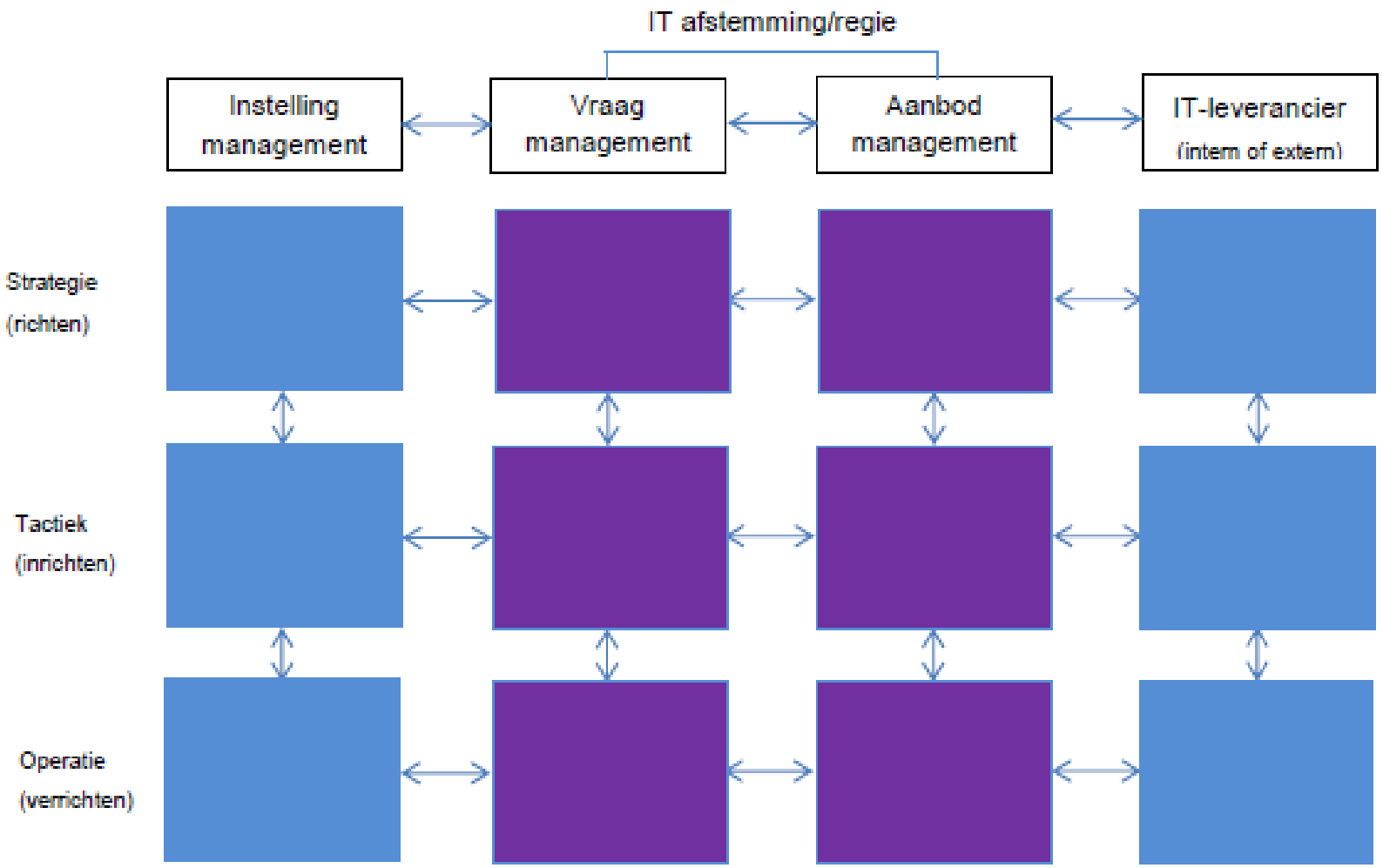

Verschuiving door cloud (1)

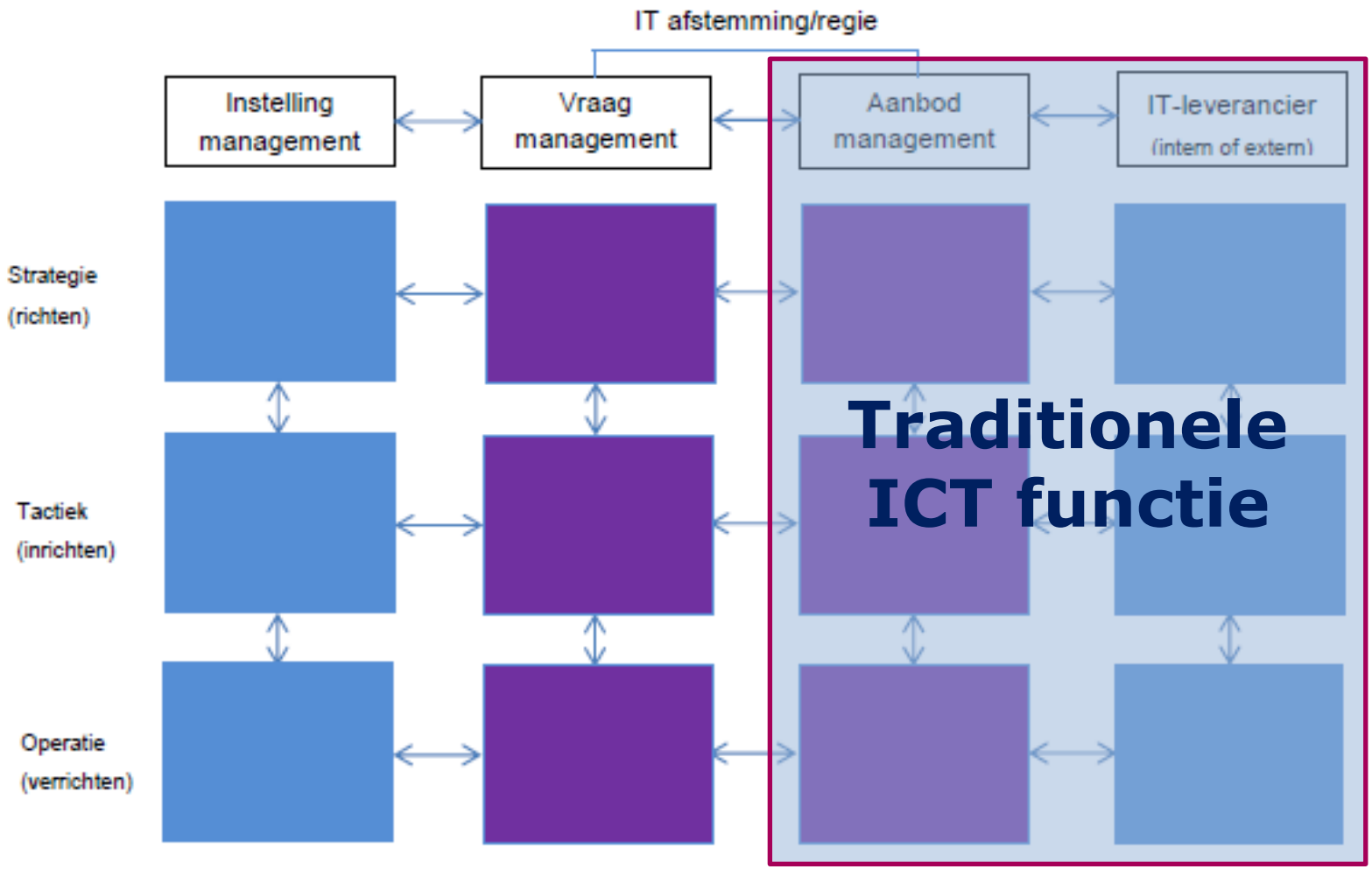

Verschuiving door cloud (2)

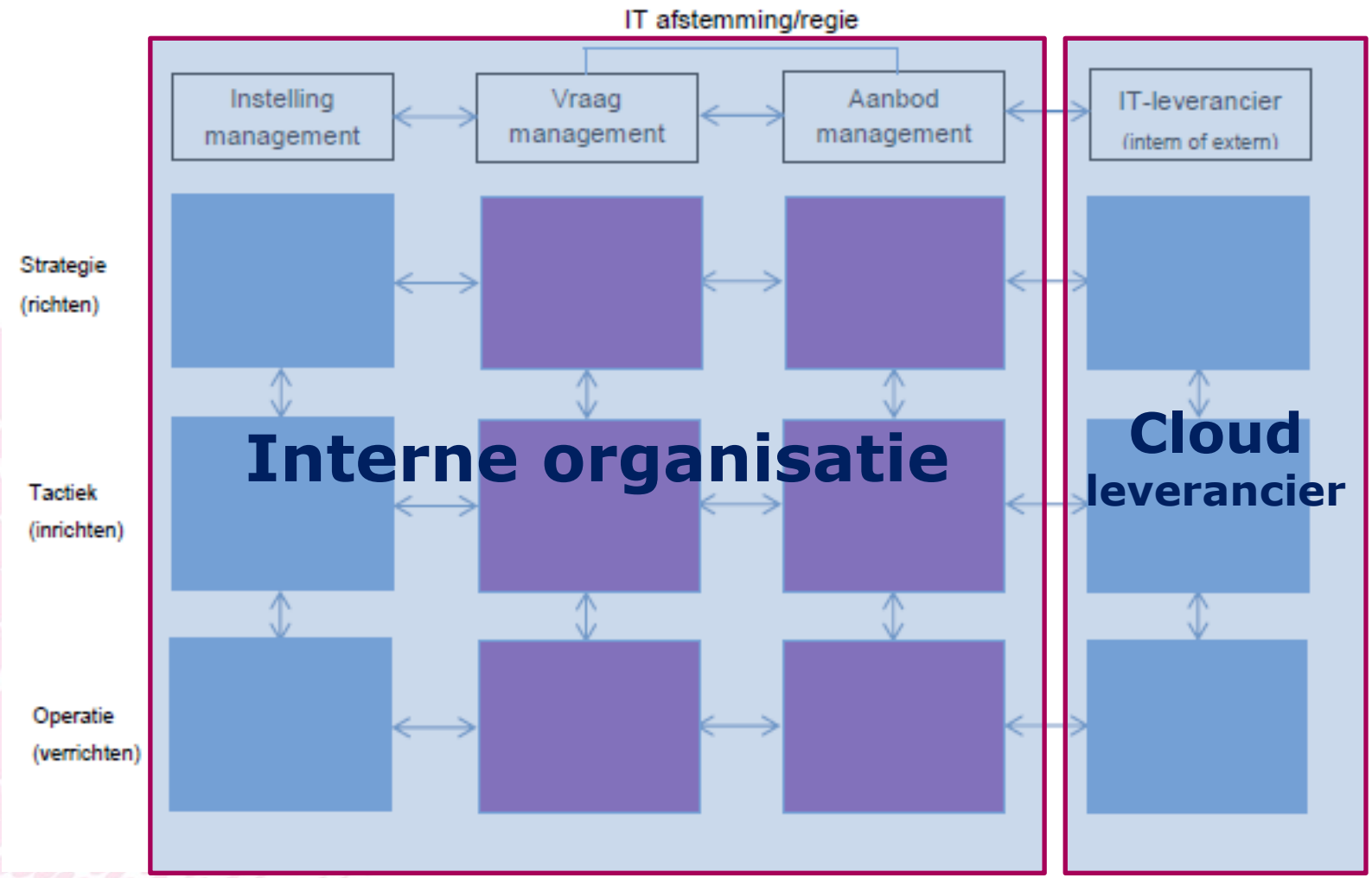

Verschuiving door cloud (3)

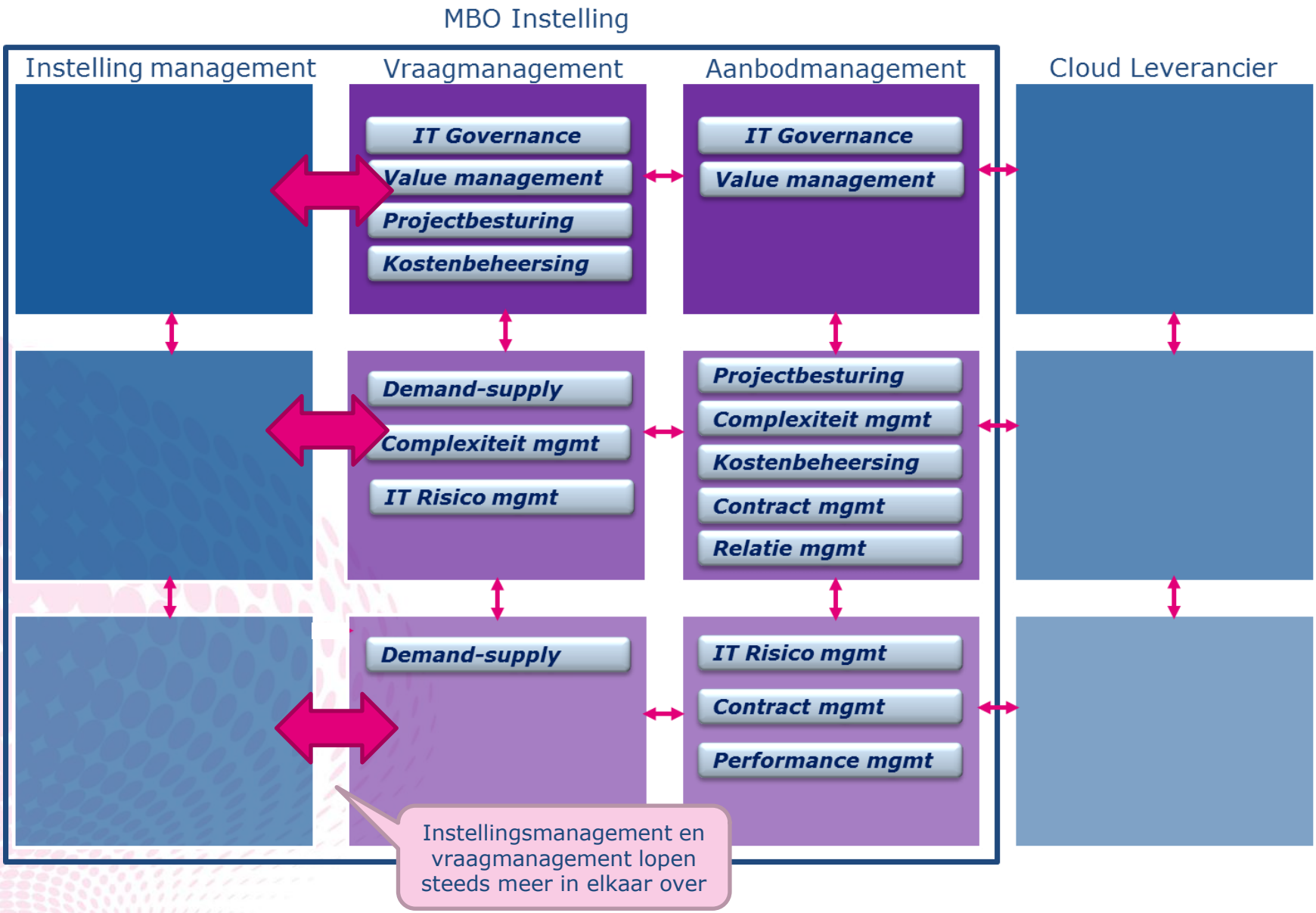

	Vraagmanagement	Aanbodmanagement
Strategie (richten)	**IT Governance:** - Taken en verantwoordelijkheden/sturing vraagzijde **Value Management:** - Borgen dat cloud diensten toegevoegde waarde blijven leveren **Projectbesturing:** - Strategisch Portfolio Project Management - Projectsturing en opdrachtgeverschap **Kostenbeheersing** - Financieel Management / business cases	**IT Governance:** - Taken en verantwoordelijkheden/sturing aanbodzijde **Value Management:** - Sourcing Strategie (wat naar de cloud en wat niet)
Tactiek (inrichten)	**Complexiteit Management:** - Diensten Portfolio Management - Enterprise Architectuur **Demand-Supply:** - Informatiemanagement - Cloud selectie - Demand management **IT Risico Management** - Security Management	**Projectbesturing:** - Aansturen project uitvoering **Complexiteit Management:** - Architectuur & Integratie cloud - legacy **Kostenbeheersing:** - Controle op gebruik vs facturen - Monitoren werkelijk gebruik cloud diensten **Contract Management:** - contractuele eisen en alignment met doelen **Relatiemanagement** (community cloud)
Operatie (verrichten)	**Demand-Supply:** - Operationele wijzigingen **Performance management:** - Interne SLA	**IT Risico Management** - Assurance/audit/compliance - Privacy - Continuïteit **Contract Management:** - Control naleving contract afspraken **Performance Management:** - Externe SLA - Controle op naleving

Interne organisatie

Taak / Verantwoordelijk-heden	Effect op taken en verantwoordelijkheden	Voorbeeld Rol
IT Governance	• HR impact van uitbesteding managen; • Inrichten van regiefunctie • Sturen op nieuwe verantwoordelijkheden in de IT organisatie;	CIO IT management
Value management	• Cloud en sourcing opnemen als onderdeel van informatiestrategie; • Adviseren over beschikbare cloud mogelijkheden en de aansluiting ervan op trends in onderwijs en bedrijfsvoering en nieuwe technologie;	Informatie-manager
Kostenbeheersing	• Eventueel aanpassen budgetverdeling en doorbelastingstructuur. • Controle op gebruik versus facturatie • Inzicht krijgen in werkelijk gebruik cloud.	Financieel directeur Budgethouders Controllers
Projectbesturing	• Projectmanagement krijgt meer te maken met transitie projecten naar de cloud. Dit vraagt specifieke sturing op dit type projecten.	Projectmanagers Opdrachtgevers
Complexiteit mgmt	• Organisatie bewuster maken van noodzakelijke architectuurprincipes met betrekking tot cloud en verleiden om deze na te leven; • Duidelijke architectuurprincipes bieden voor integratie en onderhoudbaarheid van het totale IT landschap, zodanig dat dit te begrijpen is door gebruikersorganisatie (in verband met selectie van cloudoplossingen).	Architect

Interne organisatie (2)

Taak / Verantwoordelijk-heden	Effect op taken en verantwoordelijkheden	Voorbeeld Rol
IT Risico mgmt	• Inzicht hebben in informatie classificatie van data in de cloud: welke data heeft welke mate gevoeligheid? • Inzicht hebben in alle datastromen in de cloud, waar welke data staat, wie heeft toegang tot welke data? • Inzicht hebben in het benodigde beveiligingsniveau en mate van controle (toetsing of onafhankelijke certificeringen) op clouddiensten. • Beoordelen of beveiligingsniveau en –borging van clouddiensten past bij de mate van gevoeligheid van de data. • Bewaken van de privacy gevoelige data in de cloud, voldoen aan wet- en regelgeving.	Security officer Security manager IT manager
Contract mgmt	• Inkoop krijgt meer te maken met (Europese) aanbestedingen voor clouddiensten. • Het aantal contracten met verschillende cloudleveranciers zal toenemen. • Inzicht hebben in de juridische aspecten van cloud contracten. • Bewaken en controleren of de cloudleverancier zich aan de contractafspraken houdt.	Inkoop Contract-manager Leveranciers-manager
Demand-supply	• Functioneel beheer al de 'switch' moeten maken van requirements opstellen naar het adviseren en informeren over de mogelijkheden van clouddiensten. • Functioneel beheer zal een belangrijke rol spelen bij het selecteren van cloudoplossingen. • Het onderdeel 'wijzigingenbeheer' en 'onderhoud en vernieuwing' zal minder van belang worden bij cloudapplicaties. Men zal beperkter invloed hebben op changes, updates, nieuwe versies en wijzigingen aan (standaard) cloudoplossingen. Beheer zal de aandacht moeten verleggen naar het aanpassen van de interne werkwijzen op de mogelijkheden van de (standaard) clouddienst.	Functioneel beheer Key users Super users

Interne Organisatie (3)

Taak / Verantwoordelijk-heden	Effect op taken en verantwoordelijkheden	Voorbeeld Rol
Performance mgmt	• Voor de cloudoplossingen zal het technisch applicatiebeheer verplaatsen naar de cloud leverancier. • De aandacht van technisch applicatiebeheer verschuift naar koppelingen tussen systemen en data-uitwisseling. • Service levels van clouddiensten moeten bewaakt en gecontroleerd worden. • Bij infrastructuur cloud services zal het interne infrabeheer verplaatsen naar de cloud leverancier. • Service levels van clouddiensten moeten bewaakt en gecontroleerd worden.	Technisch (applicatie) beheer Infrastructuur beheer

Interactieve workshop

Interactieve workshop

- **Doel van de sessie**
  - Ter verrijking van het theoretisch kader: Input voor de praktische toepassing van de handreiking,
  - Onderzoeken waar mogelijkheden zijn voor samenwerking.

- **Centrale vragen brainstorm:**
  1. Welke aandachtspunten en knelpunten zie je voor jouw organisatie als je dit wilt toepassen?
  2. Welke stappen behoeven een transitie naar een regie organisatie?
  3. Waar zitten de mogelijkheden tot samenwerking?

- 4 Thema's
- Ongeveer 3-5 personen per groep
- Delen van resultaten na afloop met de grote groep

Thema's Workshop

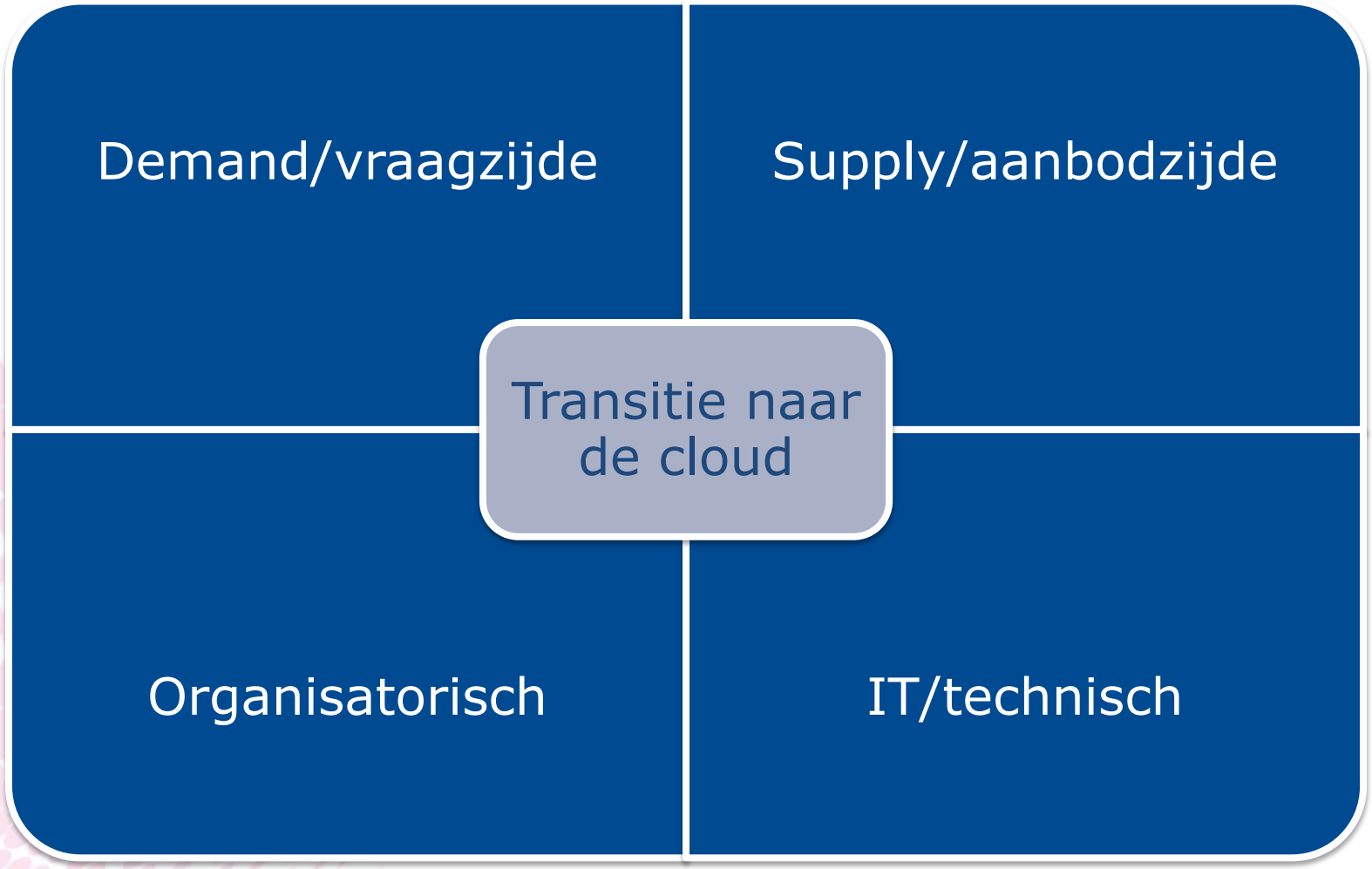

Thema 1: Demand

Demand/vraagzijde

- Toegevoegde waarde ICT diensten
- Informatiemanagement
- Cloud/pakket selectie
- Functioneel (wijzigings)beheer

Thema 2: Supply

Supply/aanbodzijde

- Diensten portfoliomanagement
- Sourcingstrategie
- Aansturing leverancier/opdrachtgeverschap:
  - Contractmanagement
  - Performance management
  - Relatiemanagement

Thema 3: Organisatorisch

Organisatorisch:

- (IT) Governance (hoe organiseer je de regie organisatie vanuit het traditionele functiehuis)
- HRM (hoe ga je om met de transitie van aanwezige competenties naar de benodigde competenties voor de regie organisatie)
- Financiën
- Inkoop/juridisch

Thema 4: IT/Technisch

IT/technisch:

- Architectuur & integratie
- Security & Privacy
- Continuïteit

Thema's Workshop

Demand/vraagzijde

- IT Governance
- Value management
- Projectbesturing

Supply/aanbodzijde

- Relatie mgmt
- Value management
- Contract mgmt
- Performance mgmt

Transitie naar de cloud

Organisatorisch

- Contract mgmt
- IT Governance
- Demand-supply
- Kostenbeheersing

IT/technisch

- IT Risico mgmt
- Complexiteit mgmt
- Contract mgmt

Tips voor brainstorm en workshop

Brainstorm:

- Hou het kort en bondig
- Geen steekwoorden, maar duidelijke zinnen
- Een ander moet begrijpen wat je bedoelt
- Hou het op 1 punt per geeltje

Workshop

- Organiseer en structureer alle geeltjes
- Maak 1 overzichtelijke sheet met uitkomsten
- Zet de meest genoemde bovenaan
- Presenteer de uitkomsten kort en bondig aan de groep

Afsluiting

Vragen?

Bedankt!

- Bedankt voor jullie bijdrage en mochten er nog vragen zijn ten aanzien van vandaag of het opzetten van een regiefunctie, neem dan contact op met Marthe Uitterhoeve.

Marthe Uitterhoeve MSc RE CISSP
Principal Consultant
Email: MUitterhoeve@kza.nl
Tel: +31 (0) 6 295 272 07

http://www.kza.nl/onze-diensten/it-prestatieverbetering/regie-op-it-sourcing/